

KAM KRÁČÍ ELEARNING V ČESKU? OHLÉDNUTÍ ZA KONFERENCÍ A SOUTĚŽÍ ELEARNING 2008 V HRADCI KRÁLOVÉ

Ve dnech 11. až 13. listopadu 2008 se v Hradci Králové uskutečnila odborná konference s mezinárodní účastí a 8. ročník soutěže eLearning. Pořadatelem této konference je Fakulta informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové ve spolupráci se zájmovým sdružením EUNIS-CZ. Na uspořádání konference spolupracovala řada dalších organizací: zájmové sdružení EUNIS-SK, Národní centrum distančního vzdělávání v Praze, Východočeská sekce České společnosti pro systémové inženýrství (ČSSI), Česká asociace distančního univerzitního vzdělávání (ČADUV) a statutární město Hradec Králové.

HISTORIE POŘÁDÁNÍ KONFERENCE

Tradice pořádání této konference sahá do roku 2000, kdy proběhl její první ročník. Cílem bylo propojit odborníky, kteří se zajímali o problematiku efektivního využití informačních a komunikačních technologií v procesu vzdělávání na vysokých školách a vytvořit platformu pro pravidelná setkávání, výměnu informací, předávání získaných zkušeností z této oblasti. Další roky prokázaly, že předpoklad nutnosti vytvoření takové platformy byl velmi správný a potřeba vzájemné komunikace v této rovině je velká. Počty účastníků každým rokem narůstají a v současnosti se zde každoročně na setkává stálá komunita desítek pracovníků různých českých vysokých škol, která se postupně rozšiřuje o další zájemce z řad akademických pracovníků. V posledních dvou letech se k odborníkům z veřejných a státních VŠ začali přidávat také pracovníci soukromých VŠ. Pravidelná je také účast desítek akademických pracovníků ze Slovenska, v letošním roce také z Velké Británie a Finska.

Pravidelná účast kolegů ze Slovenska je velmi přínosná mimo jiné i tím, že umožňuje objektivní porovnání, výměnu zkušeností a navázání smysluplné spo-

lupráce, protože obě naše země vycházejí z stejných kulturních a vzdělanostních tradic, velmi obdobného legislativního rámce, vzdělávacích potřeb atd.

Již na první konferenci vznikla myšlenka založení tradice soutěže, ve které by byly předvedeny vytvořené eLearningové produkty, byly zde veřejně prezentovány, porovnávány a odborně hodnoceny, s cílem seznámit přítomné s úrovní těchto vzdělávacích produktů a cestami jejich technického, pedagogického i didaktického řešení. Soutěž eLearningových produktů se realizuje každoročně již od roku 2001 a počty přihlášených děl se stále zvyšují.

KONFERENCE ELEARNING 2008

V roce 2008 proběhl tedy již 9. ročník konference eLearning a s ním spojená soutěž. Letos poprvé se akce konala ve zcela nové budově Fakulty informatiky a managementu, a tak měli účastníci možnost ocenit kvalitu nové budovy, její účelnost a především velmi vysokou úroveň technického vybavení poslucháren a dalších studijních místností. Pravděpodobně nejmoderněji technicky vybavená budova u nás poskytuje studentům i pedagogům nebývale vysoký standard pro jejich práci a studium. V neposlední řadě jistě také podporuje rozvoj estetického citění mladých lidí a citlivý přístup k vybavení školy, se kterou spojili svá studentská léta.

Na konferenci odeznělo téměř 50 ústních příspěvků a bylo vystaveno 15 příspěvků formou poster. Zvláště přednáška prof. Jiřího Mareše *Emoce studentů a učitelů při eLearningu* vzbudila velkou pozornost posluchačů, protože připomněla význam a důležitost dodržování pedagogicko-psychologických zásad při vzdělávání a zejména pak při vzdělávacích aktivitách založených na samostudiu s využitím informačních a komunikačních technologií. Velmi zaujal přítomné

také příspěvek prof. Ivana Vransy *Pár pohledů na eLearning*, který komentoval rozvoj a využití technologií spojených s eLearningem podle aktualizovaných výsledků celosvětových šetření agentury Gartner (2007). Zdůraznil také například, že vyspělost eLearningu na VŠ se v současnosti charakterizuje následujícími principy:

- Důraz se přesouvá od technologií k podpoře procesu vzdělávání.
- Hybnou silou jsou pedagogické možnosti a požadavky studentů.
- Tvorba a poskytování elearningové výuky je většinou decentralizovaná.
- IT univerzitní manažeři musí zajistit fakultám a katedrám standardizovanou infrastrukturu.

Část příspěvků se orientovala na analýzu technologických aspektů LMS Moodle a jejich využití při vzdělávání. Zajímavé poznatky uvedla např. Ingrid Nagyová ve svém příspěvku *Modelování výukových procesů Petriho sítěmi* nebo Martin Cápaj *Hodnotenie a klasifikácia s využitím elektronických testov*.

Objevily se také zajímavé příspěvky věnované problematice hodnocení kvality eLearningu a s vyčerpávajícím vysvětlujícím příspěvkem, který byl věnován problematice zajištění a hodnocení kvality eLearningu v rámci mezinárodního projektu *E-xcellence+* vystoupil Keith Williams z Velké Británie.

Část příspěvků na konferenci byla věnována velmi aktuální problematice interuniverzitního studia. Projekt interuniverzitního studia představil Jan Hán ze Západočeské univerzity v Plzni ve svém příspěvku *Interuniverzitní studium v síti univerzit ČR – stav a další rozvoj a* ve svých dalších příspěvcích jej podpořili a doplnili zástupci dalších zúčastněných univerzit (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně a Univerzita Hradec Králové). Přítomné informovali o zkušenostech z několikaletého fungování projektu, vyzdvihli přednosti a zároveň upozornili na rizika tohoto projektu. Přes všechny objektivní obtíže, které projekt interuniverzitního studia přináší, se ukazuje, že odborný přínos a nové zkušenosti, které získávají především studenti, ale i pedagogové zapojení se tohoto projektu je velký, a do projektu interuniverzitního studia se mají

zájem zapojit další vysoké školy v ČR, do budoucna možná i na Slovensku.

SOUTĚŽ ELEARNINGOVÝCH PRODUKTŮ

Jeden celý den z třídenního odborného setkání byl věnován soutěži eLearningových produktů. Do soutěže bylo možné přihlásit ucelený eLearningový kurz nebo samostatný multimediální vzdělávací objekt. Celkem se přihlásilo a na soutěži před porotou i diváky představilo 20 vzdělávacích produktů – 14 vzdělávacích kurzů a 6 multimediálních vzdělávacích objektů. Každý autor nebo autorský tým měl k dispozici 15 minut na prezentaci svého díla a následně členové odborné poroty, popřípadě i diváci, měli možnost položit autorům otázky. Kvalitu přihlášených produktů posuzovala odborná porota ve složení:

RNDr. Petra Poulová, Ph.D. – předsedkyně poroty
 doc. Ing. Jan Hán, Ph.D.
 prof. Ing. Mikuláš Huba, Ph.D.
 Ing. František Jakab, Ph.D.
 doc. Ing. Karel Květoň, DrSc.
 doc. Ing. Jan Lojda, CSc., MBA
 doc. RNDr. Zdena Lustigová, CSc.
 RNDr. Martin Malčík, Ph.D.
 prof. RNDr. Erika Mechlová, CSc.
 doc. RNDr. Jaroslava Mikulecká, CSc.
 doc. Ing. Arnošt Motyčka, CSc.
 prof. PaedDr. Gabriel Švejda, CSc.
 RNDr. Darina Tóthová, Ph.D.
 prof. Ing. Milan Turčáni, CSc.
 RNDr. Helena Zlámalová, CSc.
 RNDr. Stanislav Zelenda

Porota měla velmi těžký úkol. Letos byla totiž technická úroveň, ale i pedagogická kvalita naprosté většiny přihlášených produktů na velmi dobré nebo výborné úrovni. Dalším specifikem letošního 8. ročníku soutěže byl i menší počet vzdělávacích produktů zaměřených na vzdělávání v oblasti ICT nebo matematiky (7) a naopak výrazně zvýšené množství přihlášených produktů z oblasti společenských a přírodovědných oborů či z oblasti jazykového vzdělávání (13). Bylo nesmírně těžké zvážit všechny přednosti jednotlivých produktů, posoudit invenci autorů, pedagogický a didaktický přístup k řešení problematiky s ohledem na potřeby cílové skupiny a kvalitu využití jednotlivých technologií.

OCENĚNÍ V SOUTĚŽI eLEARNING 2008

Celkem pořadatelé a sponzoři připravili pro účastníky devět ocenění – dvě Ceny EUNIS-CZ a Cena EUNIS-SK, spojené s finanční prémie, ceny Národního centra distančního vzdělávání, České asociace distančního univerzitního vzdělávání, České společnosti pro systémové inženýrství a cenu od společnosti Microsoft. Všichni ocenění získali mimo diplomu i věcné dárky a také umělecký keramický kachel, věnovaný rektorem pořádající univerzity.

1. cenu EUNIS-CZ získal autorský tým Mg. Martin Cápaj, PaedDr. Viera Palmárová, Mgr. Ján Skalka, Ph.D. Z Fakulty přírodních věd Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre za kurz **On-line kurz Programovanie 2**.

2. cenu EUNIS-SK získal RNDr. Mikuláš Gangur, Ph.D. Z Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni za multimediální vzdělávací objekt **Systém elektronického virtuálního trhu**.

3. cenu EUNIS-CZ získala Mgr. Sylvie Böhmová z Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze za ucelený kurz nazvaný **E-kurz zoologie – eLearningová opora výuky biologie na střední škole**.

Cenu ČSSI získal Ing. Milan Hála za Soukromé vysoké školy ekonomických studií, s.r.o., za ucelený vzdělávací kurz **Bezpečnost počítačů**.

Cenu ČADUV získali Ing. Mgr. Jana Andrášková, Ph.D. a Mgr. Tomáš Foltýnek, Ph.D. Z Provozně ekonomické fakulty Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně za ucelený vzdělávací kurz **eLearningová opora k předmětu teoretické základy informatiky**.

Cenu NCDiV získala PhDr. Katarína Veselá, Ph.D. Z Fakulty ekonomiky a manažmentu, Slovenské poľnohospodárskej univerzity za vzdělávací kurz **Applied english lexicology**.

Cenu NCDiV získala PhDr. Luďka Hrabáková, Ph.D. Z Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci za multimediální vzdělávací objekt **Interaktivní výukový CD-ROM Kulturní historie**.

Cenu NCDiV získal autorský tým Bc. Petr Vysuček, Jindřich Mareš, Pavlína Mladová z České komory tlumočnicků znakového jazyka o.s. za multimediální vzdělávací objekt **Prstová abeceda v českém znakovém jazyce – praktická cvičení**.

Cena Microsoft byla udělena autorům doc. PaedDr. Jiřímu Štýrskému, Petru Shánělovi a Jakubu Korelovi z Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové za kurz **On line kurz úvod do geografie a geografie světového hospodářství**.

Konference spojená s letošní soutěží eLearning se velmi zdařila. Organizace byla bezvadná, počet účastníků a dalších zájemců z řad studentů a pracovníků pořadatelské univerzity byl velký, a většina příspěvků byla velmi kvalitní a zajímavá. Z jejich obsahu, ale i doprovodné diskuse lze vyvodit několik obecných závěrů, které dokumentují současný stav prezenčního i distančního vzdělávání s podporou eLearningu na našich vysokých školách. Jaké poznatky přinesla konference a soutěž eLearning 2008:

Široké zapojení VŠ – dnes už se nezapojuje pouze několik aktivních univerzit či jejich fakult, ale většina veřejných VŠ, i část soukromých VŠ.

Interuniverzitní propojení – vysoké školy, které byly mezi prvními, které začaly eLearning využívat ve svých vzdělávacích aktivitách a implementovat jej do svých studijních programů, dnes již rozvíjejí velmi intenzivně přednosti eLearningu směrem k meziuniverzitnímu propojení a přímé spolupráci při realizaci vzdělávání. Umožňují tak studentům větší a rozmanitější nabídku studijních předmětů a tím i větší volnost při výběru vlastní vzdělávací cesty.

Důraz na pedagogické aspekty – končí doba opojení technologiemi, začíná jejich kvalitní využití pro vzdělávací proces. Většina autorů eLearningových produktů, které byly v soutěži předvedeny, sledovala s větším či menším důrazem ve svých kurzech pedagogické a didaktické aspekty samostudia a principy zpracování studijních opor určených k samostatnému studiu. Oproti předchozím ročníkům, kterým většinou vévodily technologie a možnosti předvést jejich využití, v letošním ročníku byl posun ke kvalitě vzdělávacího procesu a podpoře samostatně studujícího při zvládnutí studijního obsahu velmi výrazný.